

VARĖNOS R. MERKINĖS VINCO KRĖVĖS GIMNAZIJA POVEIKIO PRIEMONIŲ NETINKAMAI UGDYMO PROCESSE BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TAIKYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių netinkamai ugdymo procese besielgiantiems mokiniams taikymo tvarkos apraše (toliau - Apraše) numatytų poveikio priemonių taikymas padės Varėnos r. Merkinės Vinco Krėvės gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

2. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai ugdymo procese besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo gimnazijoje sąlygas.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ar kituose Gimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, išūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. [23-593](#); 2011, Nr. [38-1804](#)), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (Žin., 1996, Nr. [33-807](#)) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

5. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones turi būti vadovaujamosi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. [60-1501](#)), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. [80-3214](#); 2010, Nr. [157-7969](#)), Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias

medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr. [35-1305](#); 2007, Nr. [107-4379](#)), Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941 (Žin., 2004, 100-3729; 2011, Nr. 99-4675), Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. [88-4220](#)), Pedagoginių psichologinių tarnybų darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-1396 (Žin., 2011, Nr. [97-4600](#)), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“ (Žin., 2004, Nr. [145-5281](#)) ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

6. Gimnazijos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 6.1. iškviesti socialinį pedagoga, jam nesant direktoriaus pavaduotoją ugdymui;
- 6.2. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

7. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

8. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas socialinis pedagogas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vienas iš jų informuoja socialinis pedagogas, dalyvaujant poveikio priemonę taikiusiam Gimnazijos darbuotojui. Esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga. Socialinis pedagogas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę informuoja Gimnazijos vadovą.

10. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu Poveikio priemonių netinkamai ugdymo procese besielgiantiems mokiniams taikymo tvarkos aprašo registracijos žurnale (1 priedas).

11. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

12. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu. Apie mokinio ugdymosi vietos pakeitimą privalu fiksuoti Mokinio ugdymosi vietos pakeitimo tvarkos apraše (2 priedas).

13. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas kito Gimnazijos vadovo ar socialinio pedagogo paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

14. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Gimnazijos vadovo ar socialinio pedagogo sprendimu, atsižvelgus į paskirto darbuotojo (prižiūrėjusio mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

15. Gimnazijos darbuotojas gali išikviesti socialinį pedagogą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

16. Gimnazijos vadovas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

17. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Gimnazijos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį (direktoriaus pavaduotoją ugdymui, socialinį pedagogą, klasės auklėtoją).

18. Mokyklos darbuotojas ir (ar) Gimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo (direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, klasės auklėtojas) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

19. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų: Gimnazijos vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas arba klasės auklėtojas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

21. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos vadovo paskirto Gimnazijos darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

22. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

22.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

22.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

22.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

22.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

22.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

22.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas socialinio pedagogo ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

23. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

24.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-u), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

24.2. mokinį vedant už rankos;

24.3. guodžiant mokinį;

- 24.4. pasveikinant mokinį;
 - 24.5. padedant neįgaliam mokiniui;
 - 24.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
 - 24.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
 - 24.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
 - 24.9. teikiant pirmąją pagalbą.
25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
- 25.1. naudojami kaip bausmė;
 - 25.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 25.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
 - 25.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
26. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.
27. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.
28. Gimnazijos darbuotojai turi būti specialiai mokomi taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksnių naudojimą.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Su numatytais poveikio priemonių netinkamai ugdymo procese besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygomis ir tvarka klasių auklėtojai 4-8, I-IVg klasių mokinius supažindina pasirašytinai klasių valandėlių metu, o tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų supažindina artimiausiu klasės susirinkimo metu ir pranešimu elektroniniame dienyne.
30. Visus raštu parašytus skundus dėl poveikio priemonių netinkamai ugdymo procese besielgiantiems mokiniams išnagrinėja Gimnazijos vaiko gerovės komisija teisės aktų ir gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.
31. Esant būtinybei, apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.
32. Gimnazijos darbuotojai poveikio priemones netinkamai ugdymo procese besielgiantiems mokiniams taiko laikydamiesi nurodytų reikalavimų.
-

VARĖNOS R. MERKINĖS VINCO KRĖVĖS GIMNAZIJA

MOKINIO UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMO TVARKOS APRAŠAS

Remiantis Rekomendacijų dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“ 13 ir 14 punktais bei Varėnos r. Merkinės Vinco Krėvės gimnazijos Poveikio priemonių netinkamai ugdymo processe besielgiantiems mokiniams taikymo tvarkos aprašo“ 12 ir 13 punktais („Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu“ ir „Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas kito mokyklos vadovo paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba“), **gali būti keičiama mokinio ugdymosi vieta.**

Mokytojas:

1. Inicijuoja mokinio, kuris akivaizdžiai trukdo ugdymosi procesui, vietos pakeitimą.
2. Nedelsiant apie tai (telefonu) informuoja socialinį pedagogą (jam nesant direktoriaus pavaduotoją ugdymui).
3. Suformuluoja užduotis savarankiškam mokymuisi pamokos (arba dalies pamokos) metu.
4. Pasibaigus pamokai su mokiniu reflektuoja mokymąsi. Jeigu buvo užduoti namų darbai, juos patikrina ir užduoda kitus.
6. Apie drausmės pažeidimą informuoja tėvus, klasės auklėtoją (el. dienyne, telefonu ar kt.).

Socialinis pedagogas (jam nesant, direktoriaus pavaduotoją ugdymui):

1. Pasirūpina mokinio ugdymosi vieta.
2. Užtikrina, kad mokinys būtų stebimas ir atliktų užduotis.
3. Jeigu reikia, suteikia švietimo pagalbą.
4. Užpildo Mokinio ugdymosi vietos pakeitimo registracijos lapą. (1 priedas)

Mokinys:

1. Pereina į nurodytą ugdymosi vietą.
2. Mokosi savarankiškai, atlieka mokytojo skirtas užduotis.
3. Iš karto po pamokos grįžta pas dalyko mokytoją, reflektuoja, pateikia patikrinimui savarankiškai atliktas užduotis, praėjusios pamokos namų darbus.

VARĖNOS R. MERKINĖS VINCO KRĖVĖS GIMNAZIJA

MOKINIO UGDYMOŠI VIETOS PAKEITIMO REGISTRACIJOS LAPAS

(Data)
Merkinė

(Pamoka)

(parašas)

(mokytojo vardas pavardė)

(Klasė)

(parašas)

(mokinio vardas pavardė)

(Pareigos)

(parašas)

(vardas pavardė)

Pastabos apie ugdymosi vietos pakeitimo priežastis:

Mokiniui paskirta užduotis:

